

Prijímacie skúšky na štvorročné gymnázium zo SJL 2022

Ukážka č. 1:

Počas horúcich letných dní, ale aj v iných ročných obdobiach nás občas prekvapia búrky.

Už v dávnych časoch človek poznal, že blesk rozlámal stromy, zapaloval, zabíjal... V ľuďoch vzbudzuje strach. Starodávne národy uctievali boha hromu a blesku, ktorý bol známy u starých Egypťanov, Grékov, Rimanov, ale aj u starých Slovanov. Slávny americký vedec a politik Benjamin Franklin v roku 1752 dokázal, že blesk nie je nič iné ako elektrická iskra. Úder blesku sa skladá z viacerých čiastkových výbojov, ktoré sprevádza hrmenie. Proti blesku nás, naše životy, majetok a prírodu chránia bleskozvody. Počas búrky nie je správne skrývať sa pod stromom. Lepšie je vbehnúť do najbližšej budovy alebo v prírode do priekopy či aspoň do jamy. Blesk udiera nielen do topoľov a dubov, ale zasahuje aj mohutné gaštany, vrby, jasene a javory. Čím je strom alebo budova vyššia, tým je viac nebezpečná.

Hoci človek je tvor dokonalý, môže sa veľa naučiť pozorovaním zvierat aj rastlín v prírode.

Úlohy:

1. Z textu ukážky č. 1 vyplýva, že

- A) v dávnej minulosti nebývali také časté búrky ako v dnešnej dobe.
- B) hrmenie nasleduje po niekoľkých elektrických výbojoch.
- C) v lese sa môžeme skrýť pod nižšie stromy.
- D) zvieratá sa veľa naučili pozorovaním nás ľudí.

2. Boh blesku a hromu u starých Slovanov sa volal

- A) Thor
- B) Zeus
- C) Perún (Parom)
- D) Eliáš

3. Ukážka vznikla slohovým postupom

- A) rozprávacím
- B) informačným
- C) opisným
- D) výkladovým

4. Ktorá z viet je výsledkom použitia odborného štýlu?

- A) Žiadam Vás o zaslanie knihy Benjamin Franklin.
- B) Nebo sa zlovestne zatiahlo tieňom oblakov, križovali ho blesky.
- C) Statická elektrina je elektrický náboj v pokoji.
- D) Keď po prvé zahrmí, fialka viac nevoní.

5. Keď v nejakej situácii použijeme nepriame pomenovanie *Prišlo to ako blesk z jasného neba*, chceme povedať, že:

- A) stalo sa to rýchlo, neočakávane
- B) stalo sa to počas búrky
- C) situáciu sme očakávali, napriek tomu sme na ňu neboli pripravení
- D) bol pekný deň a zrazu začalo pršať

6. Medardova kvapka 40 dní kvapká. Ak hrmí pred Jurajom, bude sneh po ňom.

Ako sa nazývajú tieto krátke ľudové múdrosti?

7. V nasledujúcej vete je päť pravopisných chýb, nájdí ich a vetu bezchybne prepíš.

Blesk ako vyzuálny jav je mnoho krát osl nivejší, ako ktorýkoľvek pirotechnický efekt, ktorí je človek schopný vytvoriť.

8. Slovo efekt v predchádzajúcej vete možno nahradiť synonymom:

- A) záver
- B) zápal
- C) účinok
- D) vývoj

9. Búrka vzniká.

Rozvi podmet vety nezhodným prívlastkom a prísudok príslovkovým určením.

10. Pomenuj typy viet podľa obsahu:

- A) Deti, pred búrkou utekajte domov!
- B) Stihli ste sa schovať pred búrkou?
- C) Ale bez tej búrky by sme mali krajší deň.
- D) Ach, to bolo čoro-moro!

11. Ktorú dvojicu čísiel treba doplniť na vybodkované miesta, aby bola veta napísaná správne?

Všetky búrky nie sú rovnaké, ... sú miestne, iné frontálne a ich frekvencia je napríklad na Slovensku ..... ročne.

- A) jedni, dvadsaťpäť ráz
B) jedny, dvadsaťpäť raz
C) jedny, dvadsaťpäť ráz
D) jedny, dvadsaťpäť razy

12. V ktorej z možností je jednoduchá veta?

- A) *Už v dávnych časoch človek poznal, že blesk rozlámá stromy.*
B) *Úder blesku sa skladá z viacerých čiastkových výbojov, ktoré sprevádza hrmenie.*
C) *Čím je strom alebo budova vyššia, tým je viac nebezpečná.*
D) *Protí blesku nás, naše životy, majetok a prírodu chránia bleskozvody.*

13. Urč skloňovacie vzory zvýraznených slov vo vete:

Blesk udiera nielen do topolov a dubov, ale zasahuje aj mohutné gaštany, vrbý, jasene a javory.

14. Vyber možnosť, v ktorej sú všetky slovesá rovnakého slovesného vidu:

- A) prekvapiť, vbehnúť, zasiahnúť, naučiť
B) zapaľovať, vzbudiť, uctievať, dokázať
C) rozlámať, zabíjať, zapáliť, skrývať sa
D) dokazovať, skladať, zložiť, vzbudzovať

15. Akým slovotvorným postupom vzniklo slovo *bleskozvody*?

- A) odvodzovaním
B) skracovaním
C) spájaním
D) skladaním

16. Akým slovným druhom je podčiarknuté slovo vo vete: *Blesk dokonca rozlámá stromy.*

- A) príslovkou
B) predložkou
C) časticou
D) podstatným menom

17. V ktorej možnosti je správne utvorený prístavok?

- A) Benjamin Franklin, americký vedec a politik, dokázal, že blesk je elektrická iskra.
B) Slávny rodák z Ameriky, Benjamin Franklin, dokázal, že blesk je elektrická iskra.
C) Benjamin Franklin, ktorý sa narodil v Amerike, dokázal, že blesk je elektrická iskra.
D) Benjamin Franklin, narodený v Amerike, dokázal, že blesk je elektrická iskra.

18. V ktorej z možností dochádza k spodobovaniu v oboch slovách?

- A) občas, blesk
B) nebezpečná, občas
C) v prírode, ktorá
D) búrky, strom

19. Urč slovné druhy vo vete: *Blesk udiera do stromov.*

Ukážka č. 2:

*Zuzanka Hraškulča: púpavka, žubrienka.
ubije mater ju: zaplače, postenká,
v kútik sa utúliac, metla kde, u dverí;
zodvihne z úchytku
posúcha úlomček upadlý materi:
zúbky naň vycerí...
Zabudne na bitku.*

*Fikajúc, prihnalo na cmíter. U hrobu
pokľaklo — Bolestnú zodvihlo žalobu:
„Mamičko, nespíte! vstaňte! Ved' po svíte...
Chráňte si Zuzičku;
macocha... zas ju... až zranila, pozrite!
Boľká, špie — dúchnite...
Ochladte hlavičku —*

20. Čo vyplýva z textu ukážky č. 2?

- A) Zuzanka sa sťažuje mamke na ťažký život.
B) Macocha sa síce hnevá na Zuzanku, ale dopraje jej kúsok posúcha.
C) Nešťastná Zuzanka sa učupí v kúte a teší sa z kúska posúcha.
D) Zuzanka sa usmeje na štedrú mamku.

21. Prirad' k ukážke č. 2 správny žáner.

- A) bájka
B) balada
C) epos
D) báj

22. Poznáš význam slova cmíter?

- A) hrniec
B) kopec
C) cintorín
D) lúka

23. Akou formou reči je napísaná ukážka č. 2?

- A) viazaná
B) neviazaná
C) dialogizovaná
D) lyrickou

24. Prirad' k menu autora názov jeho diela:

- A) Ján Botto
B) Ivan Krasko
C) J. G. Tajovský
D) P. O. Hviezdoslav
a) Do konca
b) Ežo Vlkolinský
c) Otcova roľa
d) Lucijný stoček

Kľúč správnych odpovedí

P. č.	Odpovede	Body
1.	B	1 b
2.	C	1 b
3.	D	1 b
4.	C	1 b
5.	A	1 b
6.	Pranostiky	1 b
7.	Blesk ako vizuálny jav je mnohokrát oslnivejší, ako ktorýkoľvek pyrotechnický efekt, ktorý je človek schopný vytvoriť.	5 b
8.	C	1 b
9.	Búrka (v lete, v noci, z tepla) vzniká (rýchlo, neočakávane)	2 b
10.	A - rozkazovacia veta	4 b
	B - opytovacia (zistovacia)	
	C - oznamovacia	
	D - zvolacia	
11.	C	1 b
12.	D	1 b
13.	A) topoľov - stroj	3 b
	B) vrbý - žena	
	C) javory - dub	
14.	A	1 b
15.	D	1 b
16.	C	1 b
17.	A, B, D (jedna možnosť)	1 b
18.	B	1 b
19.	Blesk udiera do stromov. Podstatné meno – sloveso – predložka – podstatné meno	4 b
20.	A	1 b
21.	B	1 b
22.	C	1 b
23.	A	1 b
24.	Ad, Bc, Ca, Db	4 b
	Spolu	40 b

Prijímacie skúšky na štvorročné gymnázium zo SJL 2022

Pravopisné cvičenie

Kód žiaka: .....

Doplň i/í alebo y/ý a vyber správne hlásky. Text prepíš.

Len málo panovníko__ vládlo v storoč__, v ktorom žilo, tak v__razne ako N/napoleon B/bonaparte – F/francúzsk__ c__sár a jeden z najväčš__ch dob__vateľov/u všetk__ch čias.

Po F/francúzskej revolúci__ - obdob__ bez zákonou/v a poriadku, bol__ F/francúz__ rad__, že majú opäť jediného s__lného vládca. Bol n__m N/napoleon, ktor__ sa stal hrd__nom F/francúzska vďaka svojmu v__nikajúcemu vedeniu armád__, ktorá premohla R/rakúšanov/u v T/talianku. Do dvoch rokou/v od tohto v__ťas/zstva N/napoleon porazil vládu, ktorá sa utvorila po revolúci__, a uchop__l moc do svoj__ch rúk.

Ako panovník F/francús/zska zdokonal__l školstvo, zriad__l prvú F/francús/zsku banku a zaslúž__l sa o veľa dodnes/do dnes platn__ch zmien v oblasti__ zákonov. Predovšetk__m však urob__l z F/francúzska najmocnejšiu kraj__nu v E/európe. Od roku 1804, keď sa stal cisárom, až po jeho poslednú porážku v b__tke pri Waterloo roku 1815, jedine B/britské vojnové loďstvo dokázalo N/napoleonov__ zabrániť, ab__ sa nakoniec/na koniec nestal vládcom celej Z/západnej E/európy.

N/napoleon sa stal úspešn__m vďaka svoj__m v__nikajúc__m vojensk__m schopnostiam a v__bornej armáde, ktorej pluk__ hrdo niesl__ do bojou/v vojvodcovo/e meno na svoj__ch zástavách. N/napoleonov__m osobn__m emblémom bol orol, ktor__ sa dávno predtým/pred tým používal aj v R/r__mskej R/r__ši.

Prijímacie skúšky na štvorročné gymnázium zo SJL 2022

Pravopisné cvičenie

Kód žiaka: .....

Doplň i/í alebo y/ý a vyber správne hlásky. Text prepíš.

Len málo panovníkov vládlo v storočí, v ktorom žilo, tak výrazne ako Napoleon Bonaparte – francúzsky cisár a jeden z najväčších dobyvateľov všetkých čias.

Po francúzskej revolúcii - období bez zákonov a poriadku, boli Francúzi radi, že majú opäť jediného silného vládcu. Bol ním Napoleon, ktorý sa stal hrdinom Francúzska vďaka svojmu vynikajúcemu vedeniu armády, ktorá premohla Rakúšanov/u v Taliansku. Do dvoch rokov od tohto víťazstva Napoleon porazil vládu, ktorá sa utvorila po revolúcii, a uchopil moc do svojich rúk.

Ako panovník Francúzska zdokonalil školstvo, zriadil prvú francúzsku banku a zaslúžil sa o veľa dodnes platných zmien v oblasti zákonov. Predovšetkým však urobil z Francúzska najmocnejšiu krajinu v Európe. Od roku 1804, keď sa stal cisárom, až po jeho poslednú porážku v bitke pri Waterloo roku 1815, jedine britské vojnové loďstvo dokázalo Napoleonovi zabrániť, aby sa nakoniec nestal vládcom celej západnej Európy.

Napoleon sa stal úspešným vďaka svojim vynikajúcim vojenským schopnostiam a výbornej armáde, ktorej pluky hrdo niesli do bojov vojvodcovo meno na svojich zástavách.

Napoleonovým osobným emblémom bol orol, ktorý sa dávno predtým používal aj v Rímskej ríši. (Caselli, G.: Život v stáročiach; úryvok)